

Aan de gemeenteraad van Beesel

Reuver, 19-01-2015
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 201500675
Onderwerp: Raadsinformatiebrief bibliotheek, januari 2015

Geachte leden van de gemeenteraad,

De gemeenten Beesel en Peel en Maas zijn beiden betrokken bij de bibliotheek Maas en Peel. Recente ontwikkelingen, waaronder het reorganisatieplan als gevolg van de provinciale bezuinigingen, hebben geleid tot intensief overleg over deze voorziening. Gelet op de wederzijdse betrokkenheid is deze raadsinformatiebrief opgesteld, waarin wij u nader informeren over het doorlopen proces vanaf het moment, waarop de colleges van Burgemeester en Wethouders door de bibliotheekorganisatie op de hoogte zijn gebracht van het reorganisatieplan. Daarnaast treft u in dit document informatie aan over de voorlopige conclusies, die in het kader van een onderzoek naar het functioneren zijn gedaan en stellen wij u voor om op raadsniveau gezamenlijk op te trekken in het proces om te komen tot een toekomstbestendige bibliotheekorganisatie voor beide gemeenten.

Chronologisch overzicht

- **16 mei 2014:** de bibliotheek Maas en Peel verzoekt de colleges van Burgemeester en Wethouders van Beesel en Peel en Maas om in te stemmen met het reorganisatieplan. Hieraan gekoppeld is de vraag of beide gemeenten dit plan wensen te financieren, omdat de bibliotheek niet over de benodigde middelen beschikt. Beide colleges stemmen niet in met het reorganisatieplan, omdat onvoldoende vast komt te staan, dat na de reorganisatie een duurzame organisatie ontstaat. Ook het verzoek om bij te dragen in de frictiekosten wordt afgewezen.
- **4 juni 2014:** de betrokken portefeuillehouders spreken tijdens een bestuurlijk overleg tussen beide gemeenten de intentie uit om samen op te trekken in dit dossier.
- **2 juli 2014:** bestuurlijk overleg tussen de gemeenten en het bestuur / directie van de bibliotheek over de (financiële) situatie en het toekomstperspectief van de bibliotheek Maas en Peel. Tijdens dit overleg zijn standpunten over en weer verhelderd en is afgesproken dat gezamenlijk wordt opgetrokken richting provincie Limburg in verband met de provinciale bezuiniging.
- **8 juli 2014:** in de gemeenteraad van Peel en Maas wordt een motie aangenomen inzake het bibliotheekwerk. In deze motie verzoekt de raad het college van Burgemeester en Wethouders om:

Kijk voor
actuele openingstijden
op onze website
www.beesel.nl

Raadhuisplein 1
5953 AL Reuver

Postbus 4750
5953 ZK Reuver

T 077 474 92 92
F 077 474 58 88

www.beesel.nl
info@beesel.nl

BNG 28.50.00.780

IBAN: NL50BNGH0285000780

BIC: BNGHNL2G

KvK nummer: 14130743

1. Maximale druk uit te oefenen op de provincie, wellicht samen met de regiogemeenten, om de bezuiniging ongedaan te maken, wellicht dan wel te verzachten.
2. Samen met de bibliotheek te onderzoeken welke middelen en mogelijkheden er gevonden kunnen worden op bovengenoemde terreinen om zelf meer middelen te genereren en voor dit onderzoek de nodige middelen in de begroting vrij te maken;
3. Aan de raad medio januari 2015 te rapporteren wat de uitkomst is van dit onderzoek en wat het overleg met de provincie heeft opgeleverd.

Provinciale bezuinigingen

De bibliotheek Maas en Peel heeft bezwaar gemaakt tegen het besluit van de provincie Limburg om de subsidie te beëindigen. De rechter heeft de bibliotheek echter in het ongelijk gesteld. Vervolgens is een nieuw verzoek bij de provincie Limburg neergelegd. Dit keer voor het bekostigen van het sociaal plan. De bezwaarcommissie heeft dit verzoek afgewezen. Hierop heeft de bibliotheek opnieuw beroep aangetekend bij de rechtbank. Dit beroep is uiteindelijk ingetrokken, omdat uit juridisch advies bleek, dat het beroep weinig kans maakte. Het besluit om het beroep in te trekken kwam voort uit het feit, dat de provincie geen bestuurlijk overleg wenste zolang de beroepsprocedure liep. Met het intrekken van het beroep ontstond eindelijk de mogelijkheid voor zowel bibliotheekorganisatie als gemeenten om met de gedeputeerde in gesprek te gaan. Uiteindelijk heeft op 4 november 2014 het bestuurlijk overleg met de provincie plaatsgevonden. Gedeputeerde Koopmans gaf duidelijk te kennen, dat er niet viel te praten over het ongedaan maken c.q. verzachten van het provinciale besluit. Ook het mogelijk door de provincie meebetalen aan het sociaal plan was voor hem geen gespreksonderwerp. De gedeputeerde liet wel weten, dat er viel te praten over het ontwikkelen van gezamenlijke visie, waarbij rekening wordt gehouden met onder andere de schaalgrootte van de huidige voorziening en de structuur van de gemeenschappen (kleine kernen).

Na het overleg met de provincie hebben beide gemeenten de bibliotheek Maas en Peel formeel bevestigd, dat zij kennis hebben genomen van het reorganisatieplan, maar niet wensen bij te dragen bij de uitvoering van het sociaal plan.

Onderzoek naar meer middelen

Beide gemeenten stimuleren de bibliotheek Maas en Peel al langere tijd om meer eigen inkomsten te genereren, zodat een gezonde en toekomstbestendige organisatie kan ontstaan, die minder afhankelijk is van (gemeentelijke) subsidie. De bibliotheek heeft in de loop van 2014 de volgende maatregelen genomen:

- Verhoging contributie: per 1 januari 2015 is de contributie verhoogd met € 2,50 tot € 37,50. Dit is in overleg met de Bibliotheek Venlo gebeurd, zodat er regionaal geen (grote) verschillen optreden;
- Cursussen, trainingen: er worden meer activiteiten opgezet (cursussen, trainingen), waarvoor de deelnemers een financiële en minstens kostendekkende bijdrage moeten leveren;
- Sponsoring: de bibliotheek zet in toenemende mate in op sponsoring. Bijvoorbeeld door het laten betalen van tijdschriftabonnementen of boeken door bedrijven;
- Externe subsidiemogelijkheden: er zijn extra (subsidie)middelen verworven voor projecten, die te maken hebben met het bestrijden van laaggeletterdheid en het vinden van werk. Het gaat hierbij om Europese subsidiemiddelen.

Extern onderzoek

De gemeenten hebben richting de bibliotheek Maas en Peel de wens uitgesproken, dat een extern onderzoek naar de bibliotheek wordt uitgevoerd, waarbij de financiële en organisatorische situatie van de bibliotheek voorop staan. Uit navraag in september – oktober 2014 bij onder andere de VNG, de provincie, Cubiss en het sectorinstituut openbare bibliotheken (SIOB) is de naam van de heer (Hans) Van Velzen naar voren gekomen. De heer Van Velzen is voormalig directeur van de openbare bibliotheek van Amsterdam. Binnen de bibliotheekwereld wordt hij gezien

als een man met veel ervaring en kennis op het gebied van het bibliotheekwerk, met de nodige autoriteit en in deze ook met voldoende afstand tot ons werkgebied (geen banden met gemeenten of bibliotheekorganisatie, volkomen onafhankelijk).

De onderzoeksopdracht is eind oktober 2014 aan de heer Van Velzen bevestigd. Op verzoek van beide gemeenten richt het onderzoek zich op de volgende vragen:

1. Is de huidige instelling sterk genoeg om de uitdagingen van de toekomst binnen de bibliotheekwereld aan te gaan?
2. Hoe wordt de beleidsmatige koers van de bibliotheek beoordeeld? Het gaat om zowel de inhoudelijke koers (welke taken, waar aandacht voor, aansluitend op gemeentelijke doelstellingen) als het verdienmodel van de bibliotheek Maas en Peel.

Het onderzoek bestaat uit een literatuurstudie (november 2014), startbijeenkomst (1 december 2014), werkbezoek aan de bibliotheken in Beesel en Peel en Maas (15 december 2014) en een vervolgbijeenkomst met eerste bevindingen (12 januari 2015). De eerste bevindingen op hoofdlijnen zijn:

- Kerntaken: de bibliotheek is in staat om de vijf kerntaken van een bibliotheekorganisatie uit te voeren. In de optiek van de onderzoeker presteert de bibliotheek in verhouding tot de beschikbare middelen goed;
- Bestuur: het huidige bestuur bestaat uit twee personen. Voor een organisatie van deze omvang wordt dat als (te) klein en kwetsbaar ingeschat;
- Directie: zeer betrokken, grote inzet en volgt de ontwikkelingen goed, maar ook (te) veel ambitie, (te) weinig focus en te dicht op de uitvoering. In algemene zin wordt ingeschat, dat de organisatie teveel van de directie afhankelijk is;
- Personeel: balans tussen vrijwilligers en professionals dreigt op onderdelen uit balans te raken. Vrijwilligers vragen ook om begeleiding en doorlopende scholing;
- Huisvesting: goede spreiding over het verzorgingsgebied met ruime openingstijden;
- Financiën: middelen zijn te beperkt ten opzichte van aanbod en ambities, verdere bezuinigingen leiden tot kwaliteitsverlies, reorganisatieplan is goed opgepakt, doorbelasting van de backoffice is acceptabel en de onderlinge verhoudingen in uitgaven tussen personeel, huisvesting en collectie zijn redelijk.

Vervolg

Met de heer Van Velzen is afgesproken, dat het definitieve rapport eind februari wordt opgeleverd. Op basis van dit rapport willen de colleges van Burgemeester en Wethouders van Beesel en Peel en Maas de raadspresidia verzoeken om een gezamenlijke raadsbijeenkomst te organiseren in april 2015, waarin beide gemeenten en de directie en het bestuur van de bibliotheek Maas en Peel met elkaar in overleg treden over de toekomstige en gewenste bibliotheekorganisatie. Doel is om de bibliotheek Maas en Peel op korte termijn in een stabiele positie te krijgen (na ontvlechting van vestigingen en de reorganisatie), zodat met ingang van 1 januari 2017 een gedegen bibliotheekorganisatie staat.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Beesel,

drs. R.R.M. Halffman
secretaris

dr. P. Dassen-Housen
burgemeester

